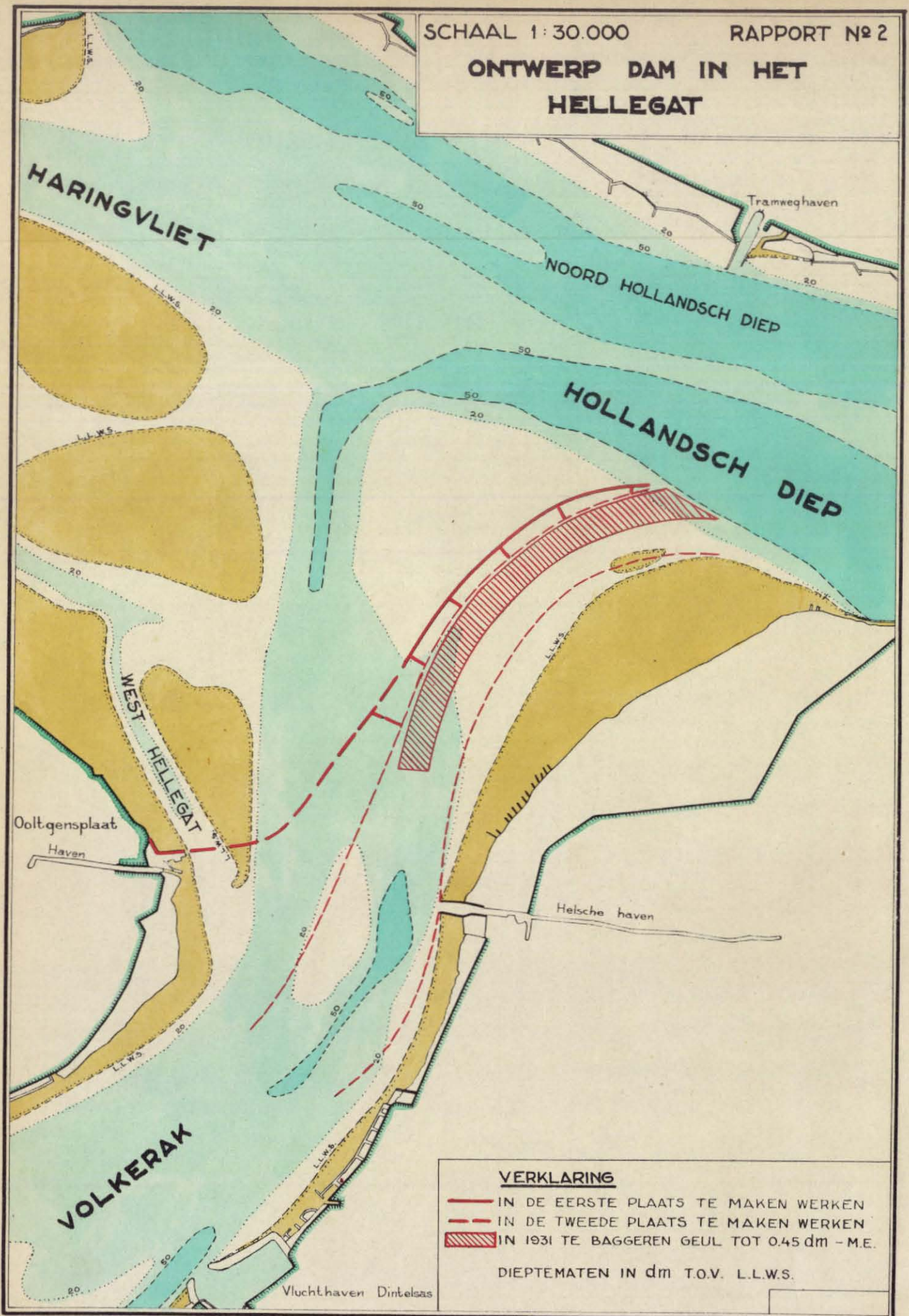

SCHAAL 1:30.000

RAPPORT N° 2

ONTWERP DAM IN HET HELLEGAT

RAPPORT ; Alg. 2

R 237.

Ir. J. van Veen.

Leidam Hellegat, ontwerp 1929.

1929.

20 blz. bijlagen ontbreken.

Ingevolge een opdracht werd een ontwerp gemaakt voor een beteugelingsdam van het Hellegat. Het doel was het verkrijgen en waarborgen van één standvastige geul, zodanig van richting en afmetingen, dat de scheepvaart noch door hinderlijke stromen of bochten, noch door te geringe breedten of diepten zou kunnen worden geschaad en dat voorts in de nabijliggende stromen geen stoornissen in de algemene af- of aanvoer van watermassa's met de daarmede gepaard gaande extra verdiepingen of verondiepingen, verhoging van stormvloeden, enz. mochten voorkomen.

Als basis van de breedte en diepte van de nieuwe geul werd aangenomen het profiel van het Volkerak tussen Dintelsas en Helsehaven, dus in het nauwste deel. De HW-breedte werd zodoende 1400 m, de eigenlijke geulbreedte 700 m, de diepte 4 à 5 m - ME. De nieuwe geul dient in verband met scheepvaart- en hydraulische belangen zo oostelijk mogelijk te komen. De dam wordt zodoende - uitgaande van de veerdam van Ooltgensplaat - 4000 m lang en wordt voor de noordelijke helft, waar stroomaanval verwacht wordt, beschermd door zes LW-kribben, op welks uiteinden lichtheuvels werden ontworpen. De kruin van de dam was gedacht op 2.50 + NAP. De dam zou in twee delen uitgevoerd moeten worden. Eerst de noordelijke helft op de plaat, lang ongeveer 2000 m met de daarbij behorende 5 kribben. De algemene hydrografische toestand kan daardoor niet veranderen, daar het een streks werk is. De nieuwe geul moet grotendeels door baggeren worden verkregen, doch gehoopt wordt op stroomschuring. Gerekend is, dat uit de nieuwe geul een profiel van 400 m breedte moet worden gebaggerd. Het aanpassingsproces van deze werken aan de natuur moet men afwachten. eerst daarna mag de verbinding met Ooltgensplaat worden gemaakt. De begroting wordt geraamd op :

1. Dam op plaat	fl. 1.030.000
2. Geul baggeren	fl. 520.000
3. Sluitstuk dam	fl. 470.000
4. Geul verwijderen tot 400 m	fl. 460.000
5. Nabezinking	fl. 200.000

Totaal fl. 2.680.000

(Werkelijke kosten voor 1e en 2e ongeveer fl. 1.100.000).

Historisch overzicht scheepvaart door het Hellegat.

Wat betreft de schepen dieper dan 50 dm wordt een staatje gegeven. Ook staten voor de gemiddelde en de minimum diepte van het vaarwater. De scheepvaart verzocht in 1890 en later

een vluchthaven aan het Volkerak. In 26 jaren (voór 1897) zijn 83 scheepsrampen voorgekomen, waarvan 34 bij ruw weer. Jaarlijks neemt in 1912 de vaart met 5 à 10 % toe.

Vorige ontwerpen.

Chr. Brunings wilde in 1781 reeds een dam aanleggen in oostwestelijke richting gaande van de wal bij Willemstad pit. Andere ontwerpen zijn :

1871	raming fl.	550.000	(Augier, Rose, Conrad, v.d.Vegt)
1883	"	" 1.250.000	(De Bruyn)
1887	"	" 1.125.000	(Hoogenboom)
1894	"	" 1.230.000	(Schuurmans & Roosenboom)
1896	"	" 1.530.000	(Staatscommissie)
1903	"	" 1.100.000	(v.d.Thoorn)

Bij deze laatste zes is steeds sprake van een dam met het wor-teleinde bij Ooltgensplaat, sommige met het uiteinde echter zeer westelijk, zodat het gevaar voor slingering der geul tus- sen de dam en de Brabantse wal aanwezig blijft.

De dammen waren alle ontworpen ten behoeve van de zeeweg naar Dordrecht, die vroeger via de Oosterschelde of het Brou- werhavense Gat ging. Toen besloten werd dat de Oude Maas de zeeweg zou worden, verloor de verbetering van het Hellegat tijdelijk haar actualiteit. In 1929 gaat het om de Antwerpse vaart (binnenvaart) en wordt niet meer diepte dan Rijnvaart- diepte (3 m - LLWS) vereist. Deze diepte was ook zonder dam wel vaak aanwezig, maar niet altijd. Er werd door baggeren dan ingegrepen.